

REVISTA ECONOMICĂ.

Organ financiar-economic.

Organul oficial al „Solidarității”, asociațiune de institute financiare ca însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „Solidaritatea” sunt:

„Agricola”, (Eica), „Agricola”, (Hunedoara), „Agricola”, (Lugoși), „Albina”, „Ardeleana”, „Arieșana”, „Arina”, „Auraria”, „Aurora”, (Baia-mare), „Bănățana”, „Banca Poporală” (Caransebeș), „Banca Poporală” (Dej), „Berzovia”, „Bihoreană”, „Bistrițana”, „Boșana”, „Brădetul”, „Cassa de împrumut ca însoțire”, (Ficaz), „Cassa de păstrare”, (Vercurea), „Cassa de păstrare” (reuniune), (Săliște), „Câmpiana”, „Ciarovana”, „Chiorana”, „Codreana”, „Comuna”, „Cordiana”, „Coroana”, (Bistrița), „Corvineana”, „Creditul”, „Crișana”, „Cugiereana”, „Doina”, „Economia”, (Cohalm), „Economul”, „Făgețana”, „Frățietatea”, „Furnica”, „Geogeană”, „Grănițerul”, „Hațegana”, „Hondoleana”, „Hunedoara”, „Isborul”, (Sângheorgiu), „Julia”, „Jiana”, „Lipovana”, „Luceafărul”, „Lugoșana”, „Mercur”, „Mielul”, „Murășiana”, „Murășianul”, „Nădlăcana”, „Nera”, „Oraviceana”, „Orientul”, „Piatra”, „Plugarul”, (Cacova), „Poporul”, „Porumbăceana”, „Progresul”, „Racoșana”, „Reuniunea de împrumut și păstrare”, (Iva-mare), „Riureana”, „Săcana”, „Sătmăreana”, „Sebeșana”, (Caransebeș), „Sebeșana”, (Sebeșul-săsesc), „Selăgeana”, „Sentinela”, „Șerădiana”, „Sylvania”, „Someșana”, „Speranța”, (Hosman), „Steaua”, „Târnavăna”, „Tibleșana”, „Timișana”, „Tozărășia agricolă”, (Sebeșul-săsesc), „Ulpiana”, „Vatra”, „Victoria”, „Vlădeasa”, „Zărândeana”, „Zlăgnea”.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12—, pe 1/2 an K 6—.

Redactor responsabil:
CONSTANTIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

„Credit și Economii”.

Două cuvinte mult cuprinzătoare cari le găsim în titlul mai tuturor institutelor financiare, fie ele de orice categorie.

De fapt problema principală a acestor institute nici nu poate fi alta decât să acorde *credit* și să primească spre fructificare *economii* publicului.

Ele și satisfac de fapt trebuințele circumscrise în titlul lor, trebuințe odinioară mult mai puțin simțite decât în zilele noastre; căci întotdeauna: la unii s'au găsit prisosuri, la alții lipse, și aceste s'au nivelat oarecum prin credit și economii, trecând prisosurile, pentru a satisface trebuința celor lipsiți, în mâinile acestora.

Civilizația a sporit în mod prodigios trebuințele statelor și ale popoarelor. Comerțul, industria, meseriile și agricultura au luat avânt nemaipomenit. Științele și artele se cultivă ca nicicând altădată.

Toate aceste au trebuință neapărată de credit, fără de care ele s'ar poticni. Și acest credit este astăzi concentrat la institutele de credit și economii.

Ele oferă credit tuturor, bogați și săraci, agricultori, meseriași, comercianți și de alte stări, fiecăruia în conformitate cu puterea sa de prestațiune și cu garanția legală de care dispune.

Partea precumpănitoare a institutelor noastre financiare este, am putea zice, prea darnică, uneori chiar risipitoare în acordarea creditului, aruncându-l cu amândouă mâinile, adesea fără rost.

Cu chipul acesta s'a făcut până acum abuz de credit. În stadiul de experimentare a multor bănci, în nizuința, poate, de a ajuta, dar mai de multeori în râvna de a spori profitul băncii și veniturile celor-ce, adevărat, ostensec în interesul institutului, — s'a trecut și se trece adeseori limita ce ar trebui observată în mod sistematic la acordarea creditelor, peste care se trece de multeori cu ușurătate condamnabilă.

Iată deci una din cauzele cari au sdruncinat echilibrul, mai ales al plugarilor noștri, și cari, dacă în anii din urmă nu ne venia într'ajutor America, ar fi putut produce perturbațiuni neprevăzute în viața popoului nostru; la tot cazul însă lipsă și sărăcie mult mai mare de cum se observă, în urma ajutorului, smuls cu mari încordări și jertfe din America.

Creditul este, cum s'a zis și se zice, un cuțit cu două tăișe. Întrebuințat bine el face servicii foarte prețioase; întrebuințat rău el produce dezastre.

La noi s'a întâmplat și una și alta. Nici nu putea fi altfel. Lipsa totală de educație economică a țaranului nostru în timpul când se ivesc băncile la orizontul economiei noastre naționale și puțină orientare a întemeietorilor de bănci — cu gânduri bune, dar fără experiențe și fără pregătiri pe terenul politicii noastre economice-financiare — a produs relele ce neapărat trebuie lecuite în interesul bine priceput al progresului general al popoului nostru.

De fapt: rar locuitor al orașelor, care să nu facă uz de credit. Nu numai comerciantul, meseriașul și industriașul, dar și ofițiantul și chiar și zilerul cer și capătă credit.

La sate, deasemeni, aproape toți dea-rândul: bogați, mijlocași și săraci ajung în împrejurări de a cere credit, de a face împrumuturi. Și, dacă nu împrumută chiar toți dela bancă sau dela însoțirea de credit, împrumută dela vecinul său mai bine situat ori dela cutare om mai cu dare de mână din comună.

Creditul în naturalii a fost întotdeauna în uz, din timpuri străvechi; la sate e în uz și acum.

Pe multe locuri acest fel de credit pârjolește mai ca și focul și face să se înstăpânească mizeria în rândurile păturei mai sărace a țărănimii.

În timpul mai nou însă creditul în naturalii, acordat mai ales de cămătari, cu interese, adesea, de sută la sută, și uneori mai mult, — a fost înlocuit cu creditul în bani. Acest fel de credit este concentrat acum la bănci. De aceste însă nu sunt pretutindeni și astfel este încă teren destul, pentru cei răi, de a face abuz în paguba claselor lipsite și năcăjite.

De aici trebuința ca să luăm toate măsurile trebuincioase pentru stârpirea totală a abuzurilor ce se fac cu acordarea creditelor, pentru sufocarea cămătăriei și pentru introducerea unor stări tot mai priincioase de credit pretutindeni în viața poporului nostru.

Precum am arătat problema referitoare la acordarea de credit a fost îndeplinită de băncile noastre cu mână largă, adeseori prea largă. Prin aceasta rolul băncilor a devenit foarte important în economia națională a poporului nostru, făcând serviciu imens înaintării progresului pe toate terenele, îndeosebi pe terenul economic. Intrucât însă s'au depășit marginile la acordarea înțeleaptă a creditelor, băncile nu au făcut un serviciu bun economiei singuraticilor și nici economiei naționale în genere.

E neapărat trebuincios ca în această direcție să se facă îndreptare spre mai bine, urmându-se o politică sănătoasă, așa precum o găsim preconizată chiar și în sf. Scriptură ca: cu talantul împrumutat să se câștige alt talant și iarăș cu cinci talanți împrumutați să se câștige alți cinci talanți.

*

După această ochire fugitivă asupra ființei creditului și a modului în care se face de el uz la noi, — să facem o privire asupra ființei economisirii și a uzului de care se face la noi întrebuințare de această virtute lucrativă.

Poporul nostru este destul de conservativ în toate și ține cu tărie la virtutea de

a păstră agoniseala sa. Poporul nostru peste tot se îndestulește cu puțin. Hrana lui e simplă, îmbrăcămintea și locuința asemenea.

Investit cu această însușire prețioasă, el a păstrat modesta moștenire dela părinți, ici-colo, unde a fost posibil, augmentându-o,

Numai acolo unde s'au încuibat boalele veacului: risipa, luxul, alcoolismul ș. a., numai acolo situația țaranului a început a se sdruncina și a insuflă îngrijorări. Aceste însă, să recunoaștem, sunt excepții, cazuri de boale sporadice, cari se pot lecu.

Găsim la poporul nostru, în sate și orașe, indivizi, cari fac frumoase economisiri și adună averi considerabile, în bani și realități.

Plugarul economisează, investindu-și economiile în case mai spațioase și solide, în edificii economice mai corespunzătoare, dar mai ales cumpărând pământ și sporind numărul vitelor sale.

Găsim din țărănimea noastră și oameni cu bani, pe cari îi depun spre păstrare la institutele financiare.

Găsim astfel de indivizi și între meseriașii, comercianții și cărturărimea noastră.

Un contingent însemnat al depunerilor dela băncile noastre îl dau, fără îndoială, instituțiunile noastre publice: bisericile și școlile; deasemeni comunele politice și în parte feluritele noastre societăți.

Dar suma, de altfel considerabilă, depusă la băncile noastre spre păstrare, sumă investită în acții, fondurile de rezervă și celelalte sunt totuș mici în asemănare cu ceea ce ar trebui și am putea să avem, dacă ne-am fi îngrijit la timp de adunarea de fonduri mai multe și mai mari în toate comunele și dacă am fi îngrijit mai bine de educația economică a țărănimii, făcându-o să aprecieze și să i-se prefacă în a doua natură moravurile gospodărești, virtuțile lucrative, aprecierea banului și a valorii.

Dacă în această ordine de idei, ne-ar fi dată posibilitatea de a ne convinge de numărul deponenților și a sumelor depuse de ei la băncile noastre, am vedea că, pe cât de mic e numărul acționarilor băncilor în proporție cu numărul total al populațiunii noastre din din această țară, tot așa de mic e și numărul deponenților sau al acelor ce fac economii și le depun la bănci. Asemănând de altă parte numărul deponenților români dela sate cu numărul celor ce sunt avizați la credit vom constata negreșit o diferență colosală în defavorul celor dintâi.

Dar nici în alte direcții nu se manifestă spiritul de economisire al plugarului nostru, cum ar fi s. e. prin asigurări.

De aici urmează că an de an se mistue prin foc mii și mii de case și edificii economice țărănești, împreună cu vite, mașini și recvizite economice, bucate și haine etc., cari nu au fost asigurate și prin urmare proprietarii acestora rămânând numai cu sufletul în oase.

An de an se distruge prin grindină roada a nenumărate hotare, fără a fi fost asigurat măcar un spic de grâu.

Totașa se întâmplă și cu vitele. An de an pier mii de vite de ale plugarilor noștri, fără să fi fost asigurate și prin urmare fără ca stăpânii lor să rămână, nici măcar cu pielea vitei.

De asigurări pentru caz de moarte nici nu mai vorbim. Aceste sunt din cale afară rari la țărănimea noastră. Dar chiar și asigurarea pentru obținerea cheltuelilor de înmormântare abia se face ici-colea, unde s'au înființat reuniuni în acest scop.

Din toate aceste urmează că spiritul de economisire, în înțelesul modern al cuvântului, este la noi pe o treaptă foarte inferioară de dezvoltare.

În această direcție este foarte mult de făcut. Îndeosebi băncile, cari și-au pus ca deviză dezvoltarea și propagarea spiritului de economisire, au să îndeplinească, în această privință, o problemă mare, dar în același timp migăloasă și grea.

Îndeplinindu-o, vor binemerita de recunoștința posterității, binecuvântându-le ca pe niște instituții, cari și-au înțeles chemarea în mijlocul poporului și și-au împlinit această chemare în cel mai nobil înțeles al cuvântului.

Chestiunea băncii de emisiune.

Chestiunea aceasta, care ține deja de atâta vreme în agitație spiritele, a devenit în ultimele zile ale anului expirat iarăș de cea mai mare actualitate. Banca Austro-Ungară a prezentat celor două guverne dualiste cererea pentru înoirea privilegiului său, care expiră la 31 Decembrie 1910.

Petiția conține pe lângă cererea formală de a se înoli privilegiul și o scurtă, dar documentată motivare a cererii, lucru care desigur s'a făcut cu intențiune din partea conducerii băncii pentru a arăta cerurilor politice maghiare, cari agitează neîntrerupt pentru întemeierea băncii autonome ungare prestațiunile băncii comune, ca bancă de emisiune și institut de credit.

Prin înaintarea cererii de inoie a privilegiului este acum dată baza pentru pertractarea chestiunii, atât de complicate a Băncii. Pertractările, după toată probabilitatea, vor dură luni întregi, încât înainte de apropierea iernii viitoare abia se poate spera ca chestiunea aceasta să ajungă a fi rezolvată. Vor urma înainte de toate pertractări între cele două guverne între sine, și apoi între guverne și Banca Austro-

Ungară. Cele dintăiu vor putea fi începute, precum se crede, cătră sfârșitul lunei curente, după-ce ministerul austriac actual, care este numai un minister provizor, va fi înlocuit cu un minister parlamentar.

Numai după-ce cele două guverne vor fi ajuns la deplină înțelegere asupra modificărilor de făcut în privilegiul Băncii, se vor putea începe pertractările meritore cu aceasta. În cadrul acestora se pot ivi apoi următoarele posibilități: se hotărăște înființarea băncii autonome ungare astfel, ca cele două bănci de emisiune, austriacă și ungară, să formeze o *bancă cartelată*. 2. Privilegiul Băncii Austro-Ungare se înoiește numai până la expirarea compromisului Austro-Ungar, ceea ce însă întimpină mare opoziție din partea Băncii. În fine a 3-a posibilitate, cea mai puțin probabilă este, înființarea băncii autonome ungare, la care însă, precum se pare, vor trebui să renunțe deocamdată chiar și cei mai înflăcărați aderenți ai ei, impunând țării sacrificii incalculabile, față cu avantajile, ce ar fi în stare a oferi.

Față cu acestea marele ziar vienez „Neue Freie Presse“, de regulă bine informat și cu legături în cercurile financiare și politice normative, aduce știrea, că privitor la banca de emisiune se va încheia următorul compromis:

1. Se susține banca de emisiune comună.
2. Situația de drept public a Ungariei va ieși mai pregnant la iveală în statutele Băncii.
3. Privilegiul acordat de guvernul ungar va fi indicat în mod mai vizibil în firma băncii.
4. Guvernorul băncii va deveni prim-governor; vicegubernorul va ajunge guvernor și i se va lărgi sfera de competență.
5. Bancnotele à K 10— și K 20— se vor imprimă pentru Ungaria cu text exclusiv maghiar, iar pentru Austria cu text exclusiv german.

*

Conform știrilor ultime, în chestiunea băncii de emisiune, guvernul ungar va lua deja la începerea pertractărilor cu guvernul austriac și delegații Băncii Austro-Ungare poziție pe lângă banca cartelată, care ar satisface deocamdată dorințele chiar și a celor mai intransigenți aderenți ai băncii autonome. Întrebare însă este, că aplicat va fi guvernul austriac a primi aceasta soluțiune?, căci în caz când ideea băncii cartelate ar întimpină opoziție în Austria, guvernului ungar nu-i rămâne decât sau să înoiască cu anumite modificări privilegiul Băncii Austro-Ungare sau, ceea ce este mai puțin probabil să se întrepună direct pentru înființarea băncii autonome ungare.

REVISTA FINANCIARA.

Situațiunea.

Sibiu, 7 Ianuarie 1909.

După încordarea obicinuită a piețelor de bani dela finele anului, a urmat deja în primele zile ale anului curent o ușurare însemnată, domnind pretutindenea abundență de numărar. În Londra discountul privat s'a redus până la 2%, cu tendința de a scădea și mai mult; asemenea se oferă bani în abundență în Berlin cu $2\frac{1}{4}$ — $2\frac{1}{2}$ %. Numai cercurile financiare din Paris sunt mai rezervate în vederea noului împrumut rusc.

În piața internă de bani cererile de ultimo, foarte însemnate, au fost satisfăcute în mare parte de Banca Austro-Ungară, a căreia portofoliu a crescut cu K 1386

mil.; imediat după ultimele însă cererile s'au redus și incurgerile sunt abundante. Discontul privat în Viena, cotează între 3½% — 4%.

SOCIETĂȚI FINANCIARE ȘI COMERCIALE.

„Economul“ institut de credit și economii în Cluj, în ședința dela 31 l. tr. direcțiunea acestui institut a numit *jurisconsult* la filiala sa din Gherla pe dl. Dr. Cornel Rus, avocat, acolo. În urma acestei numiri — precum aflăm dintr'un comunicat al direcțiunii „Economului“ — conducătorul de până acum al filialei din Gherla, dl. Nicolau Tincu, care este înrudit cu noul *jurisconsult*, la cererea proprie a fost absolvat dela postul său — pentru a evita chiar și aparența unui nepotism.

Foarte corect!

AFACERI DE DARE.

Timbrul „avizurilor“ făcute pe baza nuvelei legii execuționale. „Asociația regnic. a comercianților ungari“, precum se anunță, a înaintat în chestiunea competenței de timbru a „avizurilor“ făcute pe baza nuvelei legii execuționale, o nouă cerere la ministrul de finanțe. Cu provocare la hotărârea principială a Judec. administrative, adusă sub Nr. 16211/908 (publicată în Nrul nostru 50 din a. tr.) prin care se recunoaște scutirea de timbru a „avizurilor“, ministrul este rugat să îndrume direcțiunile financiare, ca reperiturile luate pentru netimbrarea „avizurilor“ din chestiune să le storneze din oficiu, iar competențele de timbru deja plătite să fie restituite partidelor, fără a aștepta reclamația acestora, pe baza datelor, ce organele financiare vor avea să le procure dela judecătoriile cercuale.

CRONICA.

Rugare. Adresăm tuturor abonenților și sprijinitorilor de până acum ai Revistei noastre rugarea să binevoiască a-și înori abonamentul pe 1909, iar cetitorilor, cari n'ar fi încă abonenți, să între în șirul abonenților.

On. noastre institute de bani, cari ne vor trimite bilanțuri spre publicare, le rugăm să binevoiască a ne indica *express*, dacă doresc ca bilanțul și contul profit și pierdere să fie publicate și în *textul maghiar*, sau numai în cel românesc, pentru a ne putea conforma dorinței lor întocmai.

Manerisele bilanțurilor și a altor publicații menite a apărea ca inserțiuni rugăm a le expediă după posibilitate așa, ca să ajungă în posesiunea noastră cel puțin cu o zi înainte de ziua expediției regulate a Revistei noastre, care este Sâmbăta. **Administrația.**

Necrolog. Stefan Bunda, membru în comitetul de supraveghiere al institutului „Dunăreana“ din T. Cuvin a răposat la 4 crt.

Buletinul de curs din numărul nostru prezent cuprinde cursurile valorilor de bursă dela 31 Decembrie 1908. Le publicăm pentru eventuală întrebuintare din partea băncilor noastre la încheierea bilanțului. Asupra cursului din ultima zi a anului expirat a valorilor ne-

cuprinse în acest buletin, dar cotate la bursele din Viena, Budapesta și București servim institutelor noastre de bani bucuroși cu informațiuni — la cerere.

Societățile pe acții din Budapesta în 1906. De curând a apărut o interesantă lucrare statistică asupra societăților pe acții din Budapesta în 1906, conținând datele asupra anilor 1873—1906. Conform acestei statistice în 1906 au fost în capitala Ungariei 385 societăți pe acții, dintre cari 41 fondate în 1906. Capitalul soc. al celor 344 societăți, cari au încheiat în 1906 bilanțul, a fost de K 898 205,114 (+ față de 1905 de K 93.741,500) Cu câștig au lucrat 278, cu pierdere 54, iar fără câștig și pierdere 12. Capitalul soc. al societăților, cari au lucrat cu câștig, a fost de K 863,100,000 iar profitul de K 106.420,000 sau 12 3/8%. Dividenda medie a fost de 8 3/9% față de 8 3/6% în 1905.

Din totalul soc. pe acții au fost 40 bănci, cu un capital de K 284.375,293 și rezerve de K 77 3 mil., cari au realizat un câștig de K 33.463,442; dividenda medie plătită s'a cifrat cu 9 0/3%. Numărul *caselor de păstrare* a fost de 14, cu un capital de K 77 7 mil., rezerve de K 46 7 mil. și câștig de K 15.183,776. Dividendă au plătit în mediu 15 3/6%. *Societăți de asigurare* au fost 7, cu capital de K 17 7 mil., rezerve de K 86 6 mil. și câștig de K 5 5 mil., din care au plătit o dividendă de 12 5/6%. *Intreprinderi de comunicațiune* au fost 21, cu capital de K 87 3 mil., rezerve de K 47 3 mil. și câștig de K 7 4 mil., din care au plătit o dividendă medie de 7 2/3%. *Intreprinderi industriale pe acții* a avut Budapesta la finele anului 1906 218, dintre cari nou fondate 27. Capitalul celor 191 întreprinderi vechi s'a cifrat cu K 396 7 mil. Cu câștig au lucrat 149, cu pierdere 36, și fără câștig și pierdere 6. Câștigul realizat a fost de K 40 7 mil., iar pierderea de K 3 7 mil.

Monete false. Monetele false continuă a circula în public și anume mai ales monete de *argint* și *nichel*. Semnele distinctive ale acestor monete sunt: colorate sură, nelucie; greutate mai mică, suprafață dură și margini mai netede decât la monetele veritabile. La pipăit falsificatele par a fi unsuroase, iar inscripția marginală (legenda) sau lipsește cu totul sau este defectuoasă. Monetele false à 10 și 20 fil. magnetul nu le atrage.

Firme insolvente:

Leutschaft Carl, comerciant în Mediaș.
Valics Károly, comerciant în Marosludas.
Ranai Henrik, comerciant în Brașov.

Firme falite:

Farkas László, comerciant în Oradea mare, tribunalul Oradea mare, insinuarea pretensiunilor până la 28 Faur, liquidarea 13 Martie, alegerea comitetului 15 Martie 1909.

S u m a r.

„Credit și Economii. — Chestiunea băncii de emisiune. — Revista financiară: Situațiunea. — Societăți financiare și comerciale: „Economul“. — Afaceri de dare: Timbrul „avizurilor“ făcute pe baza nuvelei legii execuționale. — Cronica: Rugare, Necrolog, Buletinul de curs, Societățile pe acții din Budapesta în anul 1906, Monete false. — Firme insolvente, Firme falite.

„ALBINA“

institut de credit și de economii în Sibiu.

Publicațiune.

In sensul art. de lege XXXVI din anul 1876 § 29.

1. Suma scrisurilor fonc. puse în circulațiune cu ziua de 31 Dec. 1908 face K 6.781,000.—

2. Pretenziunile institutului de împrumuturi ipotecare, cari servesc de acoperire a acestor scrisuri fonciare sunt de „ 9.184,552.43

3. Valoarea ipotecelor luate de bază la susnumitele împrumuturi ipotecare este de „ 32.476,404.—

4. In sensul §. 97 din statute „fondul special“ pentru asigurarea scrisurilor fonciare e de „ 500,000.—
acesta e indus în cont separat și plasat în următoarele efecte publice:

Nom. K	6,400.—	Sorti de stat din 1860 cu 4%,
„	6,200.—	Obligațiuni cu premii ale băncii ung. ipot. cu 4%,
„	4,200.—	Sorti de ale împrumut. pt. regul. Tisei cu 4%,
„	1,600.—	Sorti de ale împrumut. pt. regul. Dunărei din 1870 cu 5%,
„	5,200.—	Obligaț. cu premii de ale institut. austr. priv. de credit fonc. cu 3%,
„	94,000.—	Scrisuri fonciare Ungar. Landes-Central-Sparcassa cu 4 ¹ / ₂ %,
„	18,200.—	Scrisuri fonciare Pester ungar. Commercial-Bank cu 4 ¹ / ₂ %,
„	16,000.—	Scrisuri fonciare Kisbirtokosok országos földhitelintézete cu 4 ¹ / ₂ %,
„	110,000.—	Scrisuri fonciare Egyesült budapesti fővárosi takarékpénztár cu 4%,
„	100,000.—	Obligațiuni comunale Pester ungar. Commercial Bank cu 4%,
„	196,000.—	Obligațiuni comunale Pesti hazai első takp. egyes. cu 4%,
„	4,000.—	Acțiuni de ale Institutului de credit fonciar pt. proprietarii mici din Ungaria cu 5%.

Sibiu, 6 Ianuarie 1909.

Nr. 2 (1—1)

Direcțiunea.

Legea Tovărășiiilor

(Legea comercială ungară artic. XXXVII: 1875, cu o introducere și îndrumări pentru înființarea tovarășiiilor)

de

Vasile C. Osvadă,

directorul însoțirei „Agricola“ din Hunedoara și redactoru foaiei „Tovărășia“ din Orăștie.

Se poate comandă la autor sau și prin administrația „Rev. Economice“ cu prețul de 50 fl.

„PLUGARUL“, societate pe acții în Kakova.

CONVOCARE.

P. T. Domnii acționari ai institutului „Plugarul“ societate pe acții în Kakova, sunt prin aceasta convocați la a

VII-a adunare generală ordinară

ce se va țineă Mercuri în 13 Ianuarie 1909 st. n. la 10 oare a. m. în localul școlii din loc cu următorul

Program:

1. Deschiderea adunării generale, constatarea membrilor prezenți.
2. Raportul direcțiunii despre gestiunea anului 1908.
3. Raportul comitetului de reviziune.
4. Concluz asupra bilanțului despre gestiunea anului 1908.
5. Concluz cu privire la propunerea direcțiunii și inspecțiunii în privința împărțirii profitului curat prin care s'ar da 6% 3 cor. de acție acționarilor, iară 6% la fondul de rezervă.
6. Darea absoluturului direcțiunii și inspecțiunii.
7. Hotărârea ținerii unei adunări extraordinare, cu termin până la sfârșitul lunii Martie c., pentru constatarea capitalului subscris din emisiunea a III-a, ridicarea capitalului societății la suma subscrisă, alegerea direcțiunii, inspecțiunii și a directorului executiv, și eventual modificarea statutelor societății.
8. Îndemnisarea direcțiunii și inspecțiunii cu purtarea agendelor institutului până la adunarea generală extraordinară.

Din ședința direcțiunii și inspecțiunii ținută la 1 Ianuarie 1909.

Nr. 4 (1—1).

Direcțiunea.

„PLUGARUL” societate pe acții în Kákova.

Active — Vagyon.		Bilanț cu 31 Dec. 1908 — Mérleg 1908. dec. 31-én.		Pasive — Teher.	
		K	f		
Starea cassei — Cassastand — Pénztári készlet		29,038	16	Capital societar — Actien-Capital — Részvénytőke	70,000
Cambii de bancă — Bank-Wechsel — Bankváltók		103,674	51	Capital societar emis. III. — Actien-Capital III. Emission — Részv. III. kibocsátás	7,067
Cambii cu acoperire ipotecară — Hypot. sicherg. Wechsel — Jelz. bizt. váltók		216,948	24	Fondul de rezervă — Reserve-Fond — Tartalékalap*)	18,103
Obligațiuni cu acoperire ipotecară — Hyp.-Darlehen — Jelzálog kölcsönök		19,294	60	Fond de rezervă special — Special-Reservefond — Különleges tartalékalap	3,872
Efecte proprii — Eigene Effecten — Saját értékpapirok		2,845	—	Fond de pensie — Pensionsfond — Nyugdíjalap	401
Imobile — Realitäten — Ingatlanok		285	—	Depozite spre fructificare — Einlagen — Betétek	131,132
Conturi-Curente — Conti-Curent — Folyó számla		746	79	Reescompt de cambii — Reescomptirte Wechsel — Visszleszámitolt váltók	124,354
Cassa de păstrare poștală — Postsparcassa — Postatakarékpénztar		601	34	Fondul asigurarilor de vite — Viehverversicherungs-Fond — Állatbiztosítási alap	5,531
Mobiliar — Mobiliar — Butorzat		918	—	Dividende neridicate — Unbehobene Dividenden — Fel nem vett osztalékok	57
După descrierea alor 20% — Nach Abschreibung von 20% — 20% leirása után		734	40	Diversi creditorii — Div. Creditoren — Különféle hitelezők	6,723
Spese de fondare — Gründungs-Kosten — Alapítási költségek		234	—	Interese transitoare anticipate — Transit. Zinsen — Átmeneti kamatok	3,768
După descrierea alor 20% — Nach Abschreibung von 20% — 20% leirása után		187	20	Profit curat — Reingew. — Tiszta nyer.	11,409
Interese restante — Rückständige Zinsen — Hátralékos kamat		8,075	75		
		382,430	99		382,430

- *) 1. Fondul de rezervă al capitalului vechi — Reservf. des alten Actien-Capitals — Régi részvényt. tartalékal. 15,880:18
 2. Fondul de rezervă fructificat cu 4% — Resf. mit 4% Verzinsung — Régi részvénytőke 4%-al gyümölcsözve 635:—
 3. Fond de rezervă emisiunea III. — Reservefond der III. Emission — III-ik kibocsátás tartalékalapja 1,588:—
 La olaltă — Zusammen — Összesen 18,103:18
 4. Dotarea proiectată acum — Die jetzt projectirte Dotation — A most tervezett hozzájárulás 4,200:—
 Va fi — Wird — Lesz 22,303:18

Spese		Contul Profit și Perdere — Nyereség és Veszteség számla.		Venite	
		K	f		
Interese după depuneri — Behobene und capitalisirte Zinsen — Felvett és tőkésített kamatok		4,230	61	Interese, provisiuni, intabulări și alte venituri — Zinsen, Provision, Intabulation und andere Einkommen — Jutalékok, bekebelezések és egyéb jövedelmek	22,335
Salare — Gehalte — Fizetések		4,379	89		
Chirie — Wohnungsmiethe — Házbér		364	—		
Dare — Steuer — Adó		1,037	02		
Dare după depuneri — Einlagezinsen-Steuer — Tőkekamat adó		423	06		
Spese de birou — Kanzlei-Auslagen — Irodai költségek		261	34		
Amortizări — Amortisation — Törlesztések		230	40		
Profit net — Reingew. — Tiszta nyer.		11,409	01		
		22,335	33		22,335

Kákova, la 31. Decemvrie 1908.

Ioan Epure m. p.,
director executiv. — leitender Director. — vezérigazgató.Simion Popescu m. p.,
contabil. — Buchhalter. — könyvelő.

Direcțiunea: — Die Direction: — Az igazgatóság:

Ioan Oprean m. p.,
cavaler al ordului „Steaua României”.
președinte. — Präses. — elnök.

Nr. 4 (1—1)

Dr. Liviu Cigărean m. p. Vasile Iorgovan m. p. Trăian Lința m. p. Vasiliu Leza m. p. Dr. Octavian Cotoș m. p.
Aurel Popoviciu m. p. Ioan Ciorman m. p. Vuin Băcală m. p. Al. Coca m. p. George Balica m. p. S. Gacică m. p.

Subsemnatul comitet am examenat contul prezent al bilanțului, precum și cel al sarcinelor și venitorilor, și confruntându-le cu regiștrele principale și auxiliare, purtate în ordine, le-am aflat exacte. — Gefertigter Aufsichtsrath hat vorliegende Bilanz sowie den Verlust- und Gewinn-Conto, mit den regelmässig geführten Haupt und Nebenbüchern verglichen und für richtig befunden. — Alulírott felügyelőbizottság a jelen mérlegszámlát, valamint a veszteség- és nyereségszámlát, a szabályszerűen vezetett fő- és segéd-könyvekkel összehasonlítva, azokkal megegyezőnek találta.

George Jianu m. p.
președinte. — Präses. — elnök.

G. Căliman m. p. S. Popa m. p. A. Botioc m. p. D. Stoia m. p. G. Grima m. p. G. Truia m. p. Juica Jivan m. p. I. Stanciu m. p.

„ORIENTUL“, institut de credit și economii, societate pe acții în Dobra.

Activa.		Bilanț cu 31 Decembrie 1908.		Pasiva.	
		K	f	K	f
Cassa		1,633	43	Capital societar	53,000—
Cambii cu caventați	143,708—			Fondul de rezervă	1,253·18
Cambii cu acop. hipotec.	11,054—	154,762—		Depozite spre fructificare	64,457·40
Efecte (acții)		200—		Reescont	33,542—
Capital societar (restant)		749·44		Interese transitorii (anticipate)	3,950·62
Spese de fondare	1,021·20			Profit curat	2,405·32
după amortizare de	205·20	816—			
Mobilier	250·60				
după amortizare de	25·60	225—			
Interese transitorii (restante)		70—			
Debitori		152·65			
		158,608·52			158,608·52

Spese.		Contul Profit și Pierdere.		Venite.	
		K	f	K	f
Interese după depuneri	2,165·29			Interese dela cambii cu caventați	5,708·84
Interese după cambii reescont.	568—	2,733·29		Interese dela cambii cu acop. hip.	138·07
Salare		1,373·32		Proviziuni	2,640·65
Spese	473·88				
Porto	108·94				
Chirie	233—				
Tipărituri	136·32	952·14			
Dare directă	220·83				
Aruncuri	149·61				
10% după interese la depuneri	216·53				
Competință de timbru	205·72	792·69			
Amortizare din spese de fondare	205·20				
Amortizare din mobilier	25·60	230·80			
Profit curat	2,405·32				
		8,487·56			8,487·56

Dobra, la 31 Decembrie 1908.

Direcțiunea:

Dr. Laurențiu Petric m. p. președinte.

Aron Muntean m. p.

Lazar Vraciu m. p.

Petru Hădan m. p.

Iosif Petrovits m. p.

I. Iuga m. p.

Laeș Lăslău m. p.

Conturile de sus: Bilanțul și Profit și Pierdere le-am examinat, le-am confrontat cu registrele principale și auxiliare și le-am aflat exacte.

Dobra, la 1 Ianuarie 1909.

Comitetul de supraveghiere:

Sofroniu Olariu m. p., președinte.

Petru Șindea m. p.

Laeș Haneș m. p.